

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige valda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar. Genom utsedda lekmannarevisorer och kommunala revisorer har även den verksamhet som bedrivits i Region Kalmar läns företag granskats. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna. Vi har även, tillsammans med revisorerna i Region Östergötland och Region Jönköpings län, granskat verksamheten i den gemensamma Samverkansnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, lagen om kommunal bokföring och redovisning samt Region Kalmar läns revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Resultat från revisorernas granskning redovisas i bilagan "Sammanfattande redogörelse över granskningar 2024".

Resultat

Av årsredovisningen framgår att fullmäktiges finansiella mål uppnås. För det övergripande målet *God ekonomisk hushållning* finns två mått. Resultatmålet för 2024 är ett underskott och ska i reella termer uppgå till minus 177,1 mnkr av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. För 2024 är resultatet minus 35,0 mnkr och resultatmålet uppnås därmed. Under året har Region Kalmar läns intäkter i form av skattemedel, utjämning och generella statsbidrag ökat med 5,3 procent och uppgår till totalt 10 508 mnkr.

För de fem övergripande målen Nöjda invånare och samarbetspartners, Hållbar utveckling i hela länet, Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet, En av Sveriges bästa arbetsplatser och God ekonomisk hushållning finns det 45 mått med specifika målvärden identifierade i Regionplan 2024–2026. I en sammanfattning av årets målluppfyllnad i början av årsredovisningen uppges regionen uppnå en målluppfyllnelse på 84 procent för 2024. Det uppges att 36 mått har en hög eller medelhög uppfyllnelse och sju stycken har en låg. I sammanfattningen framgår också att två mått saknar uppgift. Inne i rapporten finns tabeller med en uppföljning av alla mått i detalj. Där framgår att det endast finns utfall för 36 av måtten. Diskrepansen består i att där det inte finns utfall vid färdigställandet av årsredovisningen används utfallet för 2023 som erhöles under 2024.

Fullmäktiges uppdrag till styrelsen och nämnderna bedöms till övervägande del vara genomförda.

Årets basgranskning visar att styrelser och nämnder i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. När det gäller regionstyrelsen så framkommer det i granskningen att den delvis beslutar om åtgärder vid avvikelser avseende måluppfyllelsen. Vidare så har regionstyrelsen delvis säkerställt att verksamhetsresultatet är förenligt med regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer då fler än hälften av de uppsatta målvärdena för 2024 inte uppfylldes. Kollektivtrafiknämnden har inte kunnat genomföra sina uppdrag med tillgängliga resurser, då nämnden redovisar ett negativt ekonomiskt resultat för året 2024. Det har tagits beslut för arbete med effektiviserings- och besparingsmöjligheter. Regionala utvecklingsnämnden har delvis säkerställt att verksamhetsresultatet är förenligt med regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer. Bedömningen görs mot bakgrund av att målet om god ekonomisk hushållning uppfylldes, att färre än hälften av målvärdena nåddes och att fler än hälften av aktiviteterna genomfördes som planerat. Folkhögskolestyrelsen bedöms ha en fullgod ekonomistyrning och ekonomisk uppföljning av verksamheten. Folkhögskolestyrelsen tar inte fram egna periodrapporter avseende uppföljning av ekonomin utan den ekonomiska uppföljningen sker inom ramen för regionala utvecklingsnämnden som utgörs av samma ledamöter. Det framgår tydligt av direktiv från regionfullmäktige att periodrapporter ska tas fram tre gånger om året och det framgår inte att folkhögskolestyrelsen skulle vara undantagna från detta. Folkhögskolestyrelsen bör vid sitt sammanträde behandla de ekonomiska periodrapporterna utifrån sin roll som styrelse, även om det är samma periodrapport som redovisas för regionala utvecklingsnämnden.

Regionstyrelsen bedöms ha säkerställt att det bedrivs ett systematiskt arbete med intern kontroll. Den interna kontrollplanen, vilken syftar till att hantera prioriterade risker, baseras på en riskanalys. Därtill har regionstyrelsen beslutat om regiongemensamma risker som omfattar samtliga förvaltningar och nämnder förutom patientnämnden. Även regionala utvecklingsnämnden och kollektivtrafiknämnden bedöms ha säkerställt att det bedrivs ett systematiskt arbete med intern kontroll. Folkhögskolestyrelsen och patientnämnden har delvis ett systematiskt arbete med internkontroll. Bruttonrisklistan för folkhögskolestyrelsen bör kunna omfatta fler verksamhetsspecifika risker, då styrelsens ansvarsområde inte helt beaktats inom ramen för intern kontroll. Folkhögskolestyrelsen har tagit del av uppföljning av intern kontroll för 2024 och har beslutat om åtgärder för majoriteten av de kontroller som visade på avvikelser. Det framgår inte fullt ut att patientnämnden har beslutat om åtgärder för majoriteten av de kontroller som visade på avvikelser, då det inte alltid framgår hur den interna kontrollen har genomförts eller om det finns avvikelser inom de risker som har varit föremål för intern kontroll.

Revisorerna lämnar i sina missiv för basgranskningen rekommendationer till flertalet av de olika politiska instanserna. Rekommendationerna handlar i de flesta fall om att stärka uppföljning och rapportering samt att tydligare reagera vid konstaterad låg måluppfyllelse. Rekommendationer ges även för arbetet med den interna kontrollen. Revisorerna efterfrågar i missiv till instanserna svar på rekommendationerna under hösten 2025.

Revisorerna har under året särskilt granskat tre områden i fördjupade granskningar.

Revisorerna bedömer att regionstyrelsen delvis säkerställer ett tillräcklig preventivt arbete inom hälso- och sjukvården i enlighet med lagar och föreskrifter samt regionfullmäktiges beslut. Granskningen visar att det inom regionen finns en hög ambitionsnivå att arbeta med prevention, som tydligt beskrivs i regionplanen. Flertalet av de intervjuade beskriver det som att det finns en sorts informell och outtalad förväntan på chefer att arbeta hälsofrämjande. Det saknas emellertid en tydlig styrning för hur de uppsatta målen ska uppnås. Begreppet prevention används inte i regionplanen, där begreppen hälsofrämjande och förebyggande oftast används. Utifrån ett framtida styrningsperspektiv bör såväl begreppet preventivt arbete tydliggöras som målsättning med arbetet preciseras. Detta så att verksamheterna i sin tur inom ramen för sitt planeringsarbete kan bryta ner och utforma mål och delmål. Verksamheterna verkar emellertid föredra en styrning som inte är alltför detaljerad utan ger utrymme för lokala anpassningar. Revisorerna bedömer dock att styrningen bör bli mer konkret på övergripande nivå med anpassade mål och även att tydligare peka ut vilka parter som tillsammans behöver ta ansvar för gemensamma utmaningar, exempelvis när det gäller psykisk hälsa för barn och unga. Den politiska styrningen bör samtidigt kombinera struktur med flexibilitet för att undvika att den politiska ambitionen blir för detaljstyrande. Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen bland annat att utveckla uppföljningen av det preventiva arbetet och att vidta nödvändiga åtgärder för att säkra att riktade hälsosamtal till 40-, 50- och 60-åringar kan implementeras fullt ut vid regionens hälsocentraler.

Den sammanfattande bedömningen är att det delvis finns en ändamålsenlig verksamhet, men att samverkan vad gäller de globala hållbarhetsfrågorna i allt väsentligt är ändamålsenlig. Det finns en grund för hållbarhetsarbetet, men det krävs förbättringar i styrning och uppföljning för att säkerställa att målen uppnås. Det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning och personella resurser för att samordna arbetet, vilket är positivt. Vidare finns det goda förutsättningar för att möjliggöra ett ändamålsenligt arbete; så som formulerade mål, rutiner för kunskapsdelning, fastställda handlingsplaner och analyser. Vår bedömning är trots detta att styrningen och uppföljning av hållbarhetsarbetet, utifrån Agenda 2030, inte fullt ut är tydlig och stringent. Relevanta mål har brutits ned och som fungerar styrande för alla förvaltningar. Emellertid saknas en tydlig röd tråd mellan regionens olika styrdokument, vilket gör att målen inte alltid är stringenta. Verksamhetsplaneringen på enhetsnivå sker huvudsakligen utifrån regionplanen. Vi noterar att hållbarhetsmålen inte alltid är nedbrutna inom respektive verksamhet, vilket kan leda till bristande samsyn och framdrift. Vidare har miljö- och hållbarhetsfrågor inte integrerats i verksamhetens ordinarie processer för riskanalyser och internkontroll. Vi bedömer att samverkan mellan kommunerna och regionen i allt väsentligt är ändamålsenlig, med etablerade forum för dialog och samarbete. Det finns interna forum för kunskapsöverföring, vilket möjliggör planering och dialog kring hållbarhetsarbetet. Det upprättas ett klimatbokslut men det är inte helt tydligt hur dessa knyter an till regionplan, verksamhetsplan hållbarhet eller Agenda 2030. Uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin visar

trender men ingen viljeriktning. Det finns inte heller någon uppföljning av det arbete som pågår inom länets kommuner kopplat till målområdena i strategin. Denna avsaknad av uppföljning gör att den regionala utvecklingsstrategin riskerar att få en svag styreffekt och det blir otydligt när omprioriteringar behöver göras. Rekommendationer ges till regionstyrelsen och till regionala utvecklingsnämnden. Dessa handlar om att stärka uppföljningen på olika sätt samt att tydliggöra målformuleringar men även resultaten. Regionstyrelsen rekommenderas även att tydliggöra kopplingen mellan regionens styrdokument i syfte att stärka kopplingen och den röda tråden mellan de styrdokument som styr hållbarhetsarbetet.

Revisorerna i Region Östergötland, Region Jönköpings län och Region Kalmar län har låtit granska arbetet med de sex cancerlöften i Sydöstra sjukvårdsregionen. Syftet har varit att bedöma om regionerna i den Sydöstra sjukvårdsregionen bedriver ett tillfredsställande arbete för att uppfylla de sex cancerlöften. Den samlade bedömningen är att regionerna bedriver ett omfattande och till stor del ändamålsenligt utvecklingsarbete inom cancervården. Däremot bedöms inte de sex cancerlöften, baserat på deras kategoriska natur, kunna uppfyllas fullt ut inom överskådlig tid, inte minst på grund av ett flertal välkända flaskhalsar och andra begränsande hinder av strukturell natur. Granskningen visar bland annat att alla patienter med cancer inte erbjuds behandling inom fyra veckor eller inom de angivna ledtiderna enligt de standardiserade vårdförloppen. Ledtiderna överskrids för cirka hälften av patienterna och för vissa cancerdiagnoser tar det flera månader innan behandlingen inleds. Region Kalmar län har den högsta andelen patienter som behandlas inom målnivån jämfört med de andra två regionerna. Dock når inte Region Kalmar län upp till önskade målnivåer. Siffrorna har varit tämligen stationära under de senaste åren, både för Sydöstra sjukvårdsregionen som helhet och för respektive region, och någon tydlig förbättringstrend är svår att skönja. De uppgivna orsakerna till problemen, bland annat flaskhalsar inom diagnostiken, är komplexa och bedöms inte kunna undanröjas inom överskådlig tid. Det möjliggörs inte för alla patienter att vara välinformerade och delaktiga genom hela vårdkedjan. Arbetet har utvecklats under de senaste åren, exempelvis genom erbjudandet av kontaktsjuksköterskor. Däremot finns förbättringspotential i att säkra information och delaktighet genom hela vårdkedjan. Tillgången till palliativ vård är ojämlik och varierar beroende på bostadsort och socioekonomiska faktorer. Trots vissa förbättringsåtgärder kvarstår skillnader både inom och mellan regionerna. Alla patienter får inte tillgång till en adekvat och individanpassad cancerrehabilitering. Det finns en enighet om behovet av utveckling, särskilt av insatser som inleds redan vid utredning och diagnos. Screeningprogrammen bedöms vara välfungerande, men de hälsofrämjande insatserna når inte hela befolkningen i Sydöstra sjukvårdsregionen, särskilt inte socioekonomiskt utsatta grupper. Revisorerna för de respektive regionerna ger alla sina ansvariga instanser sex rekommendationer. Bland annat att göra en samlad översyn av hur de sex cancerlöften ska tillämpas inom den Sydöstra sjukvårdsregionen och de uppmanas att särskilt överväga om löftenas nuvarande kategoriska utformning är ändamålsenlig, med hänsyn till risken för undanträngning av andra patientgrupper och vårdens samlade kapacitet. Rekommendationer ges även att vidta åtgärder för att komma till rätta med ledtider för behandling, minska de geografiska

skillnaderna i tillgången till kvalificerad palliativ vård samt att utveckla cancerrehabiliteringsprocesserna för att säkerställa att cancerrehabilitering erbjuds systematiskt och integreras i patientens vårdplan genom hela vårdkedjan.

Nedan följer bedömningar av respektive revisionsobjekt samt revisorenas ställningstagande i ansvarsfrågan. Fördjupad information om resultatet av revisorerens granskning förmedlas i den sammanfattande redogörelsen över granskningar 2024 och i rapporter över granskningar vilka sammanfattas i bilaga och även finns publicerade på revisionens hemsida.

Regionstyrelsen

Vi bedömer att regionstyrelsen i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att styrelsens interna kontroll är tillräcklig.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för regionstyrelsen för år 2024.

Kollektivtrafiknämnden

Vi bedömer att kollektivtrafiknämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt men från ekonomisk synpunkt ej helt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att kollektivtrafiknämndens interna kontroll är tillräcklig.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kollektivtrafiknämnden för år 2024.

Regionala utvecklingsnämnden

Vi bedömer att regionala utvecklingsnämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att regionala utvecklingsnämndens interna kontroll är tillräcklig.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för regionala utvecklingsnämnden för år 2024.

Folkhögskolestyrelsen

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsens interna kontroll ej är helt tillräcklig

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för folkhögskolestyrelsen för år 2024.

Patientnämnden

Vi bedömer att patientnämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att patientnämndens interna kontroll ej är helt tillräcklig.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för patientnämnden för år 2024.

Beredningen för hälso- och sjukvård

Vi bedömer att beredning för hälso- och sjukvård har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för beredningen för hälso- och sjukvård för år 2024.

Beredningen för hållbarhet och folkhälsa

Vi bedömer att beredning för hållbarhet och folkhälsa har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för beredningen för hållbarhet och folkhälsa för år 2024.

Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen

Vi bedömer att Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionens interna kontroll är tillräcklig.

Vi tillstyrker att samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen och dess enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet för år 2024.

Årsredovisningen

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att det redovisade verksamhetsresultatet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024

Vi återoppar bifogade rapporter och redogörelse.

Tuulikki Åkesson

Yvonne Hagberg

Hugo Karlsson

Klaus Leidecker

Folke Pleijert

Anette Rogö

Sofia Åkesson

Bilagor

Sammanfattande redogörelse över granskningar 2024, revisionskontoret

Promemoria granskning av årsredovisning 2024, revisionskontoret

Basgranskning 2024 av regionstyrelsen, kollektivtrafiknämnden, regionala utvecklingsnämnden, folkhögskolestyrelsen och patientnämnden, EY

Granskning av Region Kalmar läns årsredovisning och bokslut 2024, KPMG

Yttrande om årsredovisning 2024, KPMG

Granskningsrapporter från lekmannarevisorn i Kalmar läns Trafik AB, Kalmar läns Pensionskapitalförvaltning AB, ALMI Företagspartner Kalmar län AB, E22 AB, Öresundståg AB, AB Transitio och Kalmar Öland Airport AB

Revisionsberättelser för Kalmar läns Trafik AB, Kalmar läns Pensionskapitalförvaltning AB, ALMI Företagspartner Kalmar län AB, E22 AB, Öresundståg AB, AB Transitio och Kalmar Öland Airport AB

Revisionsberättelser för Stiftelsen Kalmar Läns Museum, Jenny Nyströms och Curt Stoopendaals stiftelse och Kalmar Läns Musikstiftelse

Revisionsberättelse för Samordningsförbundet i Kalmar län

Revisionsberättelse för Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg

Promemoria granskning av Samverkansnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen, revisionskontoret Region Kalmar län

(Observera att samtliga underlag ovan inte ännu har inkommit vid hanteringen av revisionsberättelsen men att dessa kommer att finnas med när revisionsberättelsen överlämnas till fullmäktige för behandling. Enstaka underlag kan komma att publiceras på revisorernas hemsida efter det att revisionsberättelsen har behandlats i fullmäktige. Likväl kommer bedömningar i de ovan listade rapporterna att ingå i revisorernas sammanfattande bedömning.)